

TRYGG PÅ JOBBET

Ett nyhetsbrev från AFA Försäkring. Mars 2017

E-TJÄNSTER >

PENSIONSÄVSÄTTNING
FÖR FÖRÄLDRALEDIGA

FÖRSÄKRING >

KOMMUNERNA HAR
BLIVIT DIGITALA

HÅLLBARHET >

AFA FASTIGHETER
SPARAR ENERGI

*Bygger en
bättre stad*

Stockholms stad har gått över till arbetsmiljöverktyget IA. I parkleken i Rålambshovsparken händer det mycket som kan rapporteras för att skapa en säkrare och trevligare park.

afa
FÖRSÄKRING

Digitaliseringen är här för att stanna

DIGITALISERINGEN AV SAMHÄLLET har gått fort. För oss på AFA Försäkring har den inneburit att vi kan ge en bättre service till alla våra 4,5 miljoner försäkrade och till alla arbetsgivare som hjälper de anställda att få ersättning från oss.

Därför är det väldigt glädjande att vi nu kan se i vår statistik att cirka 80 procent av anmälningarna till AFA Försäkring sker digitalt. Det går så bra med digital anmälan att utmärkelsen "Digitalast i Sverige" bland kommuner och landsting har spelat ut sin roll. Många kommuner och landsting har insett fördelarna med digital anmälan och är i princip 100-procentiga. Som till exempel Storfors kommun, som vi har intervjuat i detta nummer av tidningen.

MEN ATT DET har gått bra betyder inte att vi ska slå oss till ro. AFA Försäkring har lagt ner ett stort

”Räkna med nyheter och nya digitala tjänster under året!

hantering av pappersblanketter är inte framtiden. Räkna med nyheter och nya digitala tjänster framöver!

DIGITALISERINGEN HAR OCKSÅ öppnat för vårt systematiska arbetsmiljöverktyg IA. Verktöget har anpassats efter olika branschens behov och för att förebygga risker och föra statistik över till exempel arbetsskador och tillbud. Nu har även Stockholms stad gått över till IA. Som en av landets största arbetsgivare innebär det att verktyget får en rejäl skjuts framåt på kommunsidan. Det är nämligen så att kommunerna som har verktyget kan dra nytta av varandras erfarenheter. Läs gärna mer om varför Stockholms stad valde IA.

jobb på digitalisering av försäkringarna. Men det finns mer att göra. Vi kan och ska bli ännu mer digitala – manuell

JOHAN LJUNGVIST
KOMMUNIKATIONS
DIREKTÖR
AFA FÖRSÄKRING

Digital arbetsmiljö – en framtidsfråga	3
Hållbara fastigheter drar mindre energi	4
Forskaren testar livet som sopgubbe	5
Stockholms stad satsar på IA-systemet	6
Så digitala är kommuner och landsting	10
Så fungerar försäkringarna	14
Försäkringen som tryggar pensionen	16

Trygghet på jobbet för 4,5 miljoner människor

POSTADRESS AFA Försäkring 106 27 Stockholm
BESÖKSADRESS Klara Södra Kyrkogata 18
KUNDCENTER 0771-88 00 99 VX 08-696 40 00
PÅ WEBBEN www.afaforsakring.se

TRYGG PÅ JOBBET utkommer 4 gånger per år i tryckt form.

KONTAKT: tryggpajobbet@afaforsakring.se

ANSVARIG UTGIVARE: Johan Ljungqvist, kommunikationsdirektör

REDAKTÖRER: Benny Nyberg, AFA Försäkring,

Per Cornell, Nice One, www.nice.one

REDAKTIONSRÅD: Walid Anan, Malin Artvin, Camilla Arvenberg, Pelle Boman, Marie-Louise Forslund, Oskar Hansson, Mikael Jakobsson och Oskar Åhlund

UPPLAGA: 10 000

TRYCK: TMG Sthlm

Framtidens arbetsmiljö är digital

ILLUSTRATION: SHUTTERSTOCK

De tekniska framstegen förändrar arbetslivet – om 20 år tros vartannat jobb vara automatiserat.

Arbetsmiljö är inte bara något fysiskt. I takt med den tekniska utvecklingen är den lika mycket digital.

DIGITALISERING, ROBOTISERING och artificiell intelligens genomsyrar i dag alla aspekter av samhället. Redan nu syns stora effekter på nästan alla delar av livet. Det förändrar vardagen, människors sätt att umgås och interagera med varandra, sättet att konsumera och hur man tar till sig information. Redan nu har digitaliseringen genomgripande effekter på arbetsliv, arbetsmiljö och arbetssätt, oberoende av bransch och yrkesgrupp. Den får uppenbara följder för den arbetsrelaterade hälsan. De tekniska framstegen har gjort att arbetslivet förändras allt snabbare – om 20 år tros vartannat jobb vara automatiserat, enligt Stiftelsen för Strategisk Forskning, 2014.

I många fall är effekterna på arbetsmiljö, produktivitet och säkerhet positiva eftersom många av de arbetsuppgifterna

”
Redan nu har digitaliseringen genomgripande effekter på arbetsliv, arbetsmiljö och arbetssätt.

som försvinner är tunga, enformiga och farliga. Men det finns forskning och större kartläggningar som pekar på tydliga orsakssamband mellan å ena sidan den höga användningen av digitala hjälpmedel och ohälsoproblem. Arbetsuppgifter som helt eller delvis ersätts av datorer och robotar bidrar också till oro och stress. Trots utmaningar för utvecklingen också med sig nya jobb och tekniska möjligheter som kan förbättra våra arbetsliv. (Källa: Arbetsmiljöverket, 2015:17.)

HUR SKA VI arbeta effektivt och hälsosamt i digitala miljöer och kan robotar bidra till att förbättra vår arbetshälsa? Hur kommer egentligen framtidens arbetsmiljöer att se ut?

Det här kommer sannolikt att bli ett stort och viktigt forskningsområde framöver – inte minst inom den forskning som AFA Försäkring finansierar kring arbetsmiljö och hälsa. Ämnet kommer också att bli tema i Almedalen i sommar. ●

Det här är kollektivavtalad försäkring

4,5 MILJONER människor är i dag försäkrade hos AFA Försäkring och omfattas av minst en av försäkringarna. En kollektivavtalad lösning innebär att alla anställda omfattas på lika villkor och utan hälsoprövning.

Avtalsförsäkringarna kompletterar de lagstadgade försäkringarna och ger en extra ekonomisk trygghet vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet.

En kollektivavtalad försäkring bestäms efter förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Arbetsgivaren tecknar försäkringen och betalar premien. När många människor försäkras på lika villkor och utan hälsoprövning kan kostnaden för administration sänkas och riskerna spridas. Det leder till förmånliga försäkringsavtal med låga premier.

EN ANSTÄLLD BEHÖVER inte vara medlem i facket för att omfattas av försäkringarna. De innehåller också en garantiregel, som innebär att försäkringarna gäller så fort kollektivavtalet börjat gälla.

Även arbetsgivare utan kollektivavtal kan teckna försäkringar för sina anställda. ●

KOLLEKTIVAVTALADE FÖRSÄKRINGAR

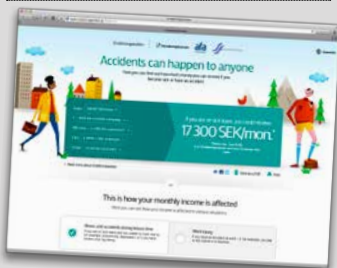
- **Sjukförsäkring för medarbetare som är sjukskrivna.**
- **Arbetsskadeförsäkring för medarbetare som skadar sig på eller på väg till eller från jobbet.**
- **Försäkring vid föräldraledighet för medarbetare med föräldra- eller graviditetsspenning.**
- **Försäkring vid dödsfall om medarbetaren avlider.**
- **Försäkring vid arbetsbrist om medarbetaren blir uppsagd.**

Många sjuka i början av året

Nu är vi förbi årets tuffaste period för många. Det talas om oxveckor och "vabruari". Men faktum är att början av året verkligen sticker ut i statistiken från AFA Försäkrings stora skadedatabas.

Vecka 2 varje år ökar antalet långa sjukfall med psykiska diagnoser med hela 56 procent för att sedan sjunka under våren och sommaren. En ny topp inträffar i samband med terminsstart på hösten. Mönstret är allra tydligast hos lärare, som står för 20 procent av alla sjukfall i samband med terminsstarten på våren och hösten. ●

3 miljoner kronor lite drygt har AFA Försäkring beviljat en ny studie om sömn. Forskaren Torbjörn Åkerstedt, Karolinska Institutet, ska undersöka hur sömnbehovet påverkas av arbetsvillkor, ålder och kön.

Ersättningskollen – now in English

Den prisbelönta webbplatsen ersattningskollen.se finns nu i en engelsk version. Sajten är skapad för att ge allmänheten en bra överblick över vad man kan få för ersättning om man blir sjuk eller råkar ut för ett olycksfall.

Genom att översätta hela sajten och räknesnuran hoppas AFA Försäkring på att kunna nå ut till fler nya svenskar som också omfattas av trygghetssystemen. ●

FOTO: AFA FASTIGHETER

I fastigheten Gråmunkeholmen 4 på Riddarholmen i Stockholm, där Norstedtshuset ingår, har AFA Fastigheter sänkt den totala energiförbrukningen med 30 procent sedan 2009.

Hållbart med hållbara fastigheter

AFA Försäkring har tuffa hållbarhetsmål på sina fastigheter. De har sänkt sin energiförbrukning rejält och jobbar strukturerat med miljöcertifiering.

AFA FÖRSÄKRING ÄGER genom AFA Fastigheter en rad kontor, hotellbyggnader och bostadshus, framför allt i Stockholm. Syftet är att förvalta det kapital som ligger till grund för de kollektivavtalade försäkringarna. I fastighetsförvaltningen är miljö och hållbarhet en ledstjärna och tre fjärdedelar av fastigheterna är miljöcertifierade.

Till några av de mer kända fastigheterna hör Münchenbryggeriet och Norstedtshuset i Stockholm. Även fastigheterna Elite-hotell i Göteborg och det 85 meter höga Clarion Hotel & Congress Malmö Live ingår i "portföljen". Totalt uppgår värdet på fastighetsbeståndet till 31 miljarder kronor.

En av kärnhästarna i fastighetsförvaltningen är att den ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Därför har man satsat mycket på energieffektivisering och AFA Fastigheters energiledningssystem är certifierat enligt ISO 50001.

– Vi jobbar metodiskt med energi. Vi

Stefan Hedengren

har haft som mål fram till 2015 att spara energi med 15 procent. Det målet lyckades vi med. Sedan har vi som nytt mål att spara ytterligare 15 procent de närmaste fem

åren, säger Stefan Hedengren, teknisk chef på AFA Fastigheter.

Ett annat prioriterat område är miljöcertifiering. Tre fjärdedelar av fastigheterna är certifierade enligt de tre systemen LEED, BREEAM och Miljöbyggnad.

– Man ser bland annat till val av byggnadsmaterial, energiförbrukning, inomhusklimat och ljusinsläpp. Ett hus med mer ljusinsläpp får bättre värde.

AFA FASTIGHETER ÄR också delägare i Grön bostad och har investerat i nyproducerade miljösmarta bostadshus i städer runt om i landet. Dessutom är man först i Sverige med att leasa solpaneler som har installerats på två kontorsfastigheter i Stockholm. I grunden handlar det om att fastigheterna i beståndet ska erbjuda en bra boende- och arbetsmiljö för hyresgästerna.

– Det finns både en miljö- och en hälsoaspekt i förvaltningen av fastigheterna, säger Stefan Hedengren. ●

AFA FASTIGHETER

- **AFA Fastigheter äger kontor, hotellbyggnader och bostadshus, framför allt i Stockholm.**
- **Totalt uppgår värdet på fastighetsbeståndet till 31 miljarder kronor.**
- **Tre fjärdedelar av fastigheterna är certifierade enligt de tre systemen LEED, BREEAM och Miljöbyggnad.**
- **Syftet med fastighetsbeståndet är att förvalta det kapital som ligger till grund för de kollektivavtalade försäkringarna.**

Doktor West fick praoplats som sopgubbe och frisör

I tolv filmer testar Samuel West olika typer av arbeten för att lyfta arbetsmiljöfrågorna.

Lär dig mer om arbetsmiljöfrågor och förebyggande arbete. I tolv filmer får vi följa Doktor West som testar olika yrken och kopplar erfarenheterna till aktuell arbetsmiljöforskning.

SNICKARE, FRISÖR, KOCK och förskollärare är några av de yrken som Samuel West, psykolog och fil dr i organisationspsykologi, testar i filmerna.

– Jag har lärt mig att varje jobb är något nytt och har sina specifika utmaningar. Det går inte att dra alla över en kam. Frisören måste jobba med kemikalier på ett sätt medan de har andra förutsättningar i en verkstad, säger han.

AFA Försäkring finansierar mycket

Samuel West

visualisera riskerna kan vara ett sätt att sprida kunskap.

– Folk läser allt mindre. Videoformatet, framför allt bland yngre, är det som gäller. Och man kan förmedla ganska mycket i en kortfilm, säger Samuel West.

TILL DE RISKER som tas upp inom de olika yrkena hör bland annat kemikalier, buller samt skär- och brännskador. I en film följer Doktor West en sjökaptan under ett nattpass på en Öresundsfärja för att skildra riskerna med skiftarbete. Han

forskning, men resultaten behöver också nå ut till de branscher och yrkesgrupper där man vill förebygga arbetsskador. Att då göra kortfilmer och

”Folk läser allt mindre. Videoformatet, framför allt bland yngre, är det som gäller.

Samuel West, fil dr i organisationspsykologi

provar också på hur det är att vara ung i arbetslivet genom att jobba i kundtjänsten på ett webbföretag.

– Förutom att det har varit kul att prova på de här jobben har jag märkt att det finns en hög medvetenhet om säkerheten. Men ibland är det ett avstånd mellan kunskap och praxis.

Han har också insett hur viktig säkerhetskulturen är på en arbetsplats.

– Har du en kultur som tar säkerheten på allvar så följer folk säkerhetsföreskrifterna. Men har man inte den kulturen så spelar det ingen roll vad forskningen visar.

De tolv kortfilmerna kommer att finnas tillgängliga på AFA Försäkrings hemsida. Förhoppningen är också att filmerna ska uppmärksammas och delas på sociala medier inom de yrkesgrupper som medverkar i filmerna. ●

”Sjukförsäkringen är en viktig del i det svenska välfärdssystemet, därför är det viktigt att man vet varför den finns och vad den täcker.

Lars-Åke Brattlund, chef för den allmänna sjukförsäkringen på Försäkringskassan, om att endast en av fyra svenskar uppger att de har god kännedom om försäkringen.

2 miljoner fick forskaren Christina Isaxon i post doc-stöd från AFA Försäkring. Hon ska forska om skadliga partiklar i inomhusluften på arbetsplatser.

Därför satsar Stockholm på IA

Vid årsskiftet gick Stockholms stad över till AFA Försäkrings informationssystem för arbetsmiljö, IA. Användarvänligheten, kopplingen till det systematiska arbetsmiljöarbetet och möjligheten att dela erfarenheter med andra IA-användare var några avgörande fördelar.

TEXT: KRISTER ZEIDLER OCH PER CORNELL
FOTO: NIKLAS BJÖRLING

Det är måndag morgon. I parkleken i Rålambshovsparken i Stockholm gör Johanna Samuelsson och Lena Schjölín som de brukar – tar en runda på området och kollar hur deras parklek har klarat helgen. Det hör inte till ovanligheterna att folk har festat i parken och krossat glasflaskor i parkleken. Ett annat vanligt problem är att hemlösa utträttat sina behov i buskarna. För att miljön ska vara trygg och säker för barnen, städar Johanna och Lena det de själva kan ta hand om. Skadegörelse och annat rapporteras också in i IA-systemet som Stockholms stad nyligen har gått över till.

Det tidigare systemet som Stockholms stad använde var i grunden kopplat till incidenter på

”

Vi har ett verktyg för att kunna jobba förebyggande på ett helt annat sätt nu.

**Charlotta Finnerman,
Stockholms stad**

egendom och miljö. Först därefter lades arbetsmiljödelen till. Eftersom Stockholms stad vill satsa mer på arbetsmiljön bestämde de sig för att välja ett system som prioriterar det arbetet i första hand.

– IA är uppbyggt utifrån kraven i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det var inte det gamla systemet. Det här är ett mycket bättre stöd till cheferna för att de ska uppfylla de krav som lagen ställer, säger Charlotta Finnerman vid enheten för arbetsgivarfrågor i Stockholms stad.

HON SER EN fördel i att det finns en koppling till arbetsskadeförsäkringen i systemet och att det går att anmäla arbetsskador digitalt till AFA Försäkring, Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket. Att

systemet är lätt att använda för de omkring 50 000 anställda i staden var också avgörande när man bytte system.

– Det gamla systemet var krångligare. Nu finns till exempel en app som man kan ladda ner till sin mobiltelefon och det är lätt att anmäla tillbud och arbetsskador.

I IA har man lagt till riskobservationer, något som man inte hade tillgång till tidigare. Trots att det bara har gått ett par månader sedan systemet togs i bruk har flera riskobservationer redan kommit in.

– Det är jättebra för då kan vi förhoppningsvis göra något innan det hinner hända någonting. Vi har ett verktyg för att kunna jobba förebyggande på ett helt annat sätt nu. Det är egentligen där vi vill vara, säger Charlotta Finnerman.

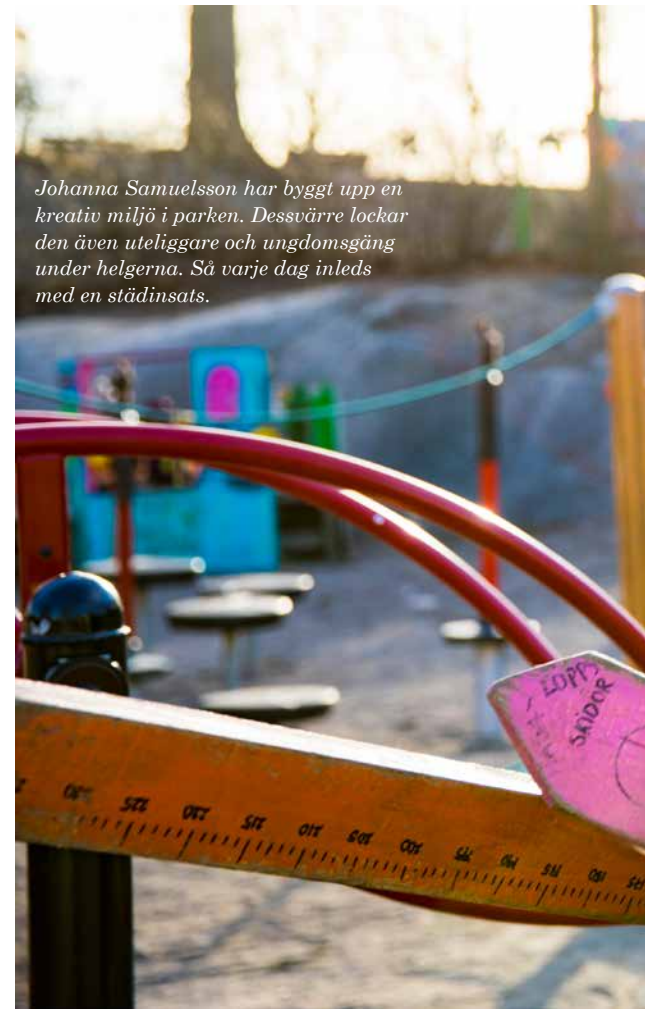

När Lena Schjölín tar fram sopkvastarna hjälper barnen gärna till.

Johanna Samuelsson har byggt upp en kreativ miljö i parken. Dessvärre lockar den även uteliggare och ungdomsgång under helgerna. Så varje dag inleds med en städinsats.

➤ Medarbetare, chefer och skyddsombud kan, beroende på behörighet, följa ärendena i systemet och se vilka åtgärder som vidtas och hur de följs upp. Det går också att ta fram statistik över tillbud och händelser. På det viset kan de se om det finns några allvarliga avvikelser inom någon enhet, till exempel att anmälningarna om hot och våld har ökat.

– Då kan vi följa upp vad som händer och jobba med det. Vi kan också få ett övergripande perspektiv på vad som händer i förvaltningarna.

YTTERLIGARE EN fördel är att IA-systemet gör det möjligt att dela erfarenheter med andra användare.

– Att vi kan dela erfarenheter med kommuner och branscher var en av de bitar som staden tyckte

”
Det är jättebra att allt samlas så att våra chefer ser vilka problem som finns.

Lena Schjölén

var bra när vi valde det här systemet, säger Charlotta Finnerman.

Förutom arbetsmiljödelen har Stockholms stad valt att ansluta IA till transporter, energi och fastigheter. Det kan handla om avvikelser som till exempel vattenskador, blockerade nödutgångar, klotter eller annan påverkan på miljö och egendom.

– Ur ett helhetsperspektiv är det väldigt bra att de här branschindelningarna finns. Inom en kommun är det så många olika typer av verksamheter och då blir det också olika typer av händelser.

IA-SYSTEMET HAR lanserats i de olika förvaltningarna och man har tagit fram material för att utbilda cheferna. Hur de anställda kan använda IA har också tagits upp på bland annat arbetsplatsträffar.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning har kommit ganska långt med att implementera systemet. Sara Schaerling, HR-konsult, berättar att första fokus har varit att föra ut information till alla anställda för att de ska komma i gång.

– Mitt huvudperspektiv är arbetsmiljön för våra anställda. Det handlar om risker, tillbud och olyckor som kan drabba dem. Det förekommer både hot och skador och det kan finnas andra typer av risker i våra verksamheter.

Men det förekommer även andra typer av händelser som kan och ska rapporteras i IA-systemet. Klotter, skadegörelse och nedskräpning, till exempel.

Mycket av den typen av händelser är vardag för Johanna Samuelsson och Lena Schjölén i parkleken i Rålamshovsparken.

– Vi rapporterade allt i det tidigare systemet och kommer att göra det nu också. Det kanske tar lite tid att lära sig det nya, men det är jättebra att allt samlas så att våra chefer ser vilka problem som finns och kan skjuta till resurser där de behövs, säger Lena Schjölín.

DET ÄR PRECIS så Sara Schaerling på HR-avdelningen vill att det ska gå till. Alltså att den information som laddas in i systemet ska ligga till grund för planering av förbättringsarbeten inom arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet.

Om det finns återkommande kostnader knutna till verksamheter eller platser ska förvaltningen planera för detta och försöka arbeta med förbyggande åtgärder av eventuella problem.

– Jag tror att vi kommer att se

positiva resultat av det här framöver. Den enda riskfaktorn är väl att vissa kan känna ”nej, inte en grej till jag måste lära mig”. Men det tror jag är övergående.

Charlotta Finnerman, som alltså

jobbar centralt i Stockholms stad, berättar att staden har planer på att börja arbeta med riskhantering i IA framöver. Det gör det möjligt att använda sig av digitala checklistor för bland annat skyddsronder och riskanalyser.

– Det är en väldigt positiv del i systemet att det kan användas i det systematiska arbetsmiljöarbetet, säger Charlotta Finnerman.

GENOM IA-SYSTEMET har de också fått en tydligare bild av hur skyddsorganisationen i staden fungerar.

– När vi har lagt in alla våra skyddsombud i systemet har vår skyddsorganisation kommit upp till ytan. Då blir det tydligt om vi har brister i skyddsorganisationen och om det till exempel saknas skyddsombud. Det ser jag som en väldigt positiv del också. ●

DET HÄR ÄR IA

- Ett webbaserat system som har funnits sedan 2005 och som ger stöd i det systematiska arbetsmiljö- och förbättringsarbetet.
- Olyckor, tillbud, riskobservationer, färdolycksfall och arbetssjukdom är händelser som kan hanteras i IA.
- Systemet kan kopplas direkt till arbete med riskanalys och skyddsronder.
- Förutom arbetsmiljö kan systemet stödja händelser som gäller bland annat kvalitet, miljö och egendom.
- Systemet är anpassat för fler än 20 olika branscher, däribland pappersindustrin (PIA), transportföretag (TRIA), energiföretag (ENIA), byggföretag (BIA) och metall- och stålindustrin (MIA).
- Det kommunala systemet (KIA) används av ett 50-tal kommuner i landet.

Succé för digital anmälan

Det har gått snabbare än väntat. Kommunerna och landstingen har gjort ett jättejobb i sin digitala omställning. På sex år har de gått från 0 till 79 procents digital anmälningegrad när det gäller de kollektivavtalade försäkringarna.

TEXTER: PER CORNELL

NU LÄGGER AFA FÖRSÄKRING ner tävlingen Digitalast i Sverige där man har utmanat kommuner och landsting att använda digitala tjänster när det gäller anmälan till försäkringsbolaget. Det här blir fjärde och sista gången som utmärkelsen delas ut.

Men vilken är anledningen till det? Har tävlingen floppat?

– Nej, tvärtom skulle jag vilja säga. Det har nästan gått ”för bra”. Nu är både kommunerna och landstingen i det närmaste helt digitala. De har blivit så bra på detta att tävlingen börjat spela ut sin roll, säger Benny Nyberg, kommunikatör på AFA Försäkring.

Benny Nyberg, kommunikatör

Det har alltså skett ett stort skifte i beteende under de senaste åren. Tidigare skedde all kommunikation mellan arbetsgivare eller arbetstagare och AFA Försäkring analogt. Det vill säga genom att blanketter och intyg fylldes i och skickades fram och tillbaka. När de försäkrade skulle anmäla till AFA Försäkring efter till exempel en arbetsskada fylldes en pappersblankett i. Arbetsgivaren blev kontaktad via brev för att bekräfta att den

person som sökt ersättning faktiskt var anställd.

Systemet fungerade, men det tenderade att dra ut på tiden samtidigt som det skapade administration hos alla parter. Inte minst hos exempelvis en kommun eller ett landsting med många anställda och många ärenden hos AFA Försäkring. Dessutom är ärendena ofta komplexa och kan kräva kompletteringar om man till exempel fyllt i något fel. Då var AFA Försäkring tvungna att skicka tillbaka blanketterna för att få någon uppgift kompletterad, med ännu mer administration och tidsspillan innan den person som hade rätt till ersättning faktiskt fick sitt ärende utrett och pengarna utbetalade.

AFA FÖRSÄKRING införde sina e-tjänster för cirka sex år sedan.

– Vi hade ett huvudsyfte med det här – att de som har rätt till ersättning från oss lättare, snabbare och säkrare ska få den. Vi insåg att själva anmälningsförfarandet kunde bli väldigt mycket bättre genom e-tjänster och började införa det, säger Benny Nyberg.

Det som har hänt under åtta år är nästan svårt att överblicka. Som privatpersoner har vi vant oss vid att sköta kontakter med myndig-

FOTO: STORFORS KOMMUN

”

De har blivit så bra på detta att tävlingen börjat spela ut sin roll.

Benny Nyberg

heter, försäkringsbolag och andra företag där vi är kunder via digitala tjänster.

MEN SÅ VAR inte riktigt känslan när AFA Försäkring började med detta. Och det tog lite tid att vänja de försäkrade och arbetsgivarna vid det nya systemet.

– Vi insåg att en av nycklarna var att få med de allra största arbetsgivarna på det här och började informera kommuner och landsting om alla fördelarna. Och för fyra

Storfors gör stora framsteg

Några enkla knep gjorde att Storfors tog hem Digitalast i Sverige-tävlingen bland kommuner.

STORFORS ANTOG utmaningen om att fasa ut pappersblanketter för anmälan till AFA Försäkring, med besked. För de var den enda kommunen i landet som till 100 procent anmälde digitalt under förra året.

– Jag tycker att tävlingen har varit ett incitament att ta tag i frågan. Och jag har själv varit på AFA-utbildning, säger Kristina Elmström, personalhandläggare och ansvarig för intranätet.

Hur har ni gjort?

– Vi har lagt ut information på intranätet. Det är ju jag som sköter det också. Vi har också lämnat ut material till arbetsplatserna. Och så har vi informerat generellt om försäkringarna och vad de kan ge.

– En annan sak är att vi har informerat på chefsträffar och i enskilda möten med alla chefer. Dessutom har vi en rad på lönespecifikationen till dem som varit sjukskrivna i 90 dagar om att de ska anmäla via webben.

Har ni gjort något mer?

– Vi har uppmanat arbetsplatserna att göra sig av med pappersblanketterna. Numera är det en självklarhet att sköta såna här saker digitalt. Det blir enklare för alla parter.

Hur känns det att vara vinnare i tävlingen?

– Väldigt roligt. Jag trodde att fler skulle ligga på 100 procent, men det är kanske svårare för större kommuner. Vi är en liten kommun med bara 340 tillsvidareanställda. ●

Storfors kommun är Digitalast i Sverige, för dem är det en självklarhet att sköta anmälningarna digitalt. "Jag tycker att tävlingen har varit ett incitament att ta tag i frågan", säger Kristina Elmström, personalhandläggare.

år sedan skapade vi utmaningen Digitalast i Sverige.

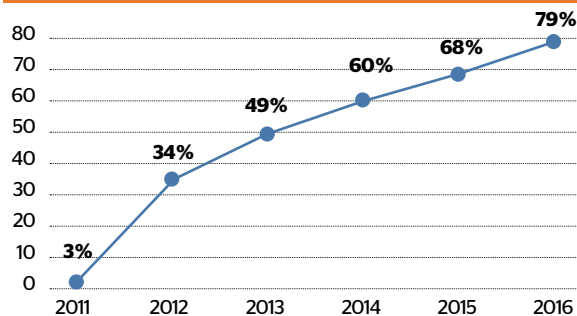
Vad beror den snabba utvecklingen på?

– Ofta är det någon på löneavdelningen som brinner för frågan och har insett fördelarna. Det är de som är vardagshjältarna.

Vad är nästa steg?

– Att alla våra försäkringar blir digitala. Det kommer att hända men hittills är det de stora försäkringarna som omfattar de flesta som har digitaliserats. ●

SÅ MÅNGA ÄRENDEN ANMÅLS DIGITALT

Utveckling i procent av anmälningarna för försäkringarna arbetsskada, sjukskrivning och föräldraledighet som görs digitalt.

Västerbotten är Bästerbotten

Digital anmälan är en självklarhet för Västerbottens läns landsting. Nästa stora fokus är att ännu fler ska få ersättning.

FÖR ANDRA ÅRET i rad är Västerbotten det landsting som är mest digitalt när det gäller anmälan till AFA Försäkring. Det här var ett arbete som de inledde för ett par år sedan och som gav resultat redan förra året, men också i år. 94 procent av alla deras försäkringsärenden har skett digitalt.

– Det är ytterst få av våra anställda som vill fylla i pappersblanketter och skicka in. De verkar tycka det är enklare med digital anmälan, säger Per-Olof Adolfsson, pensions- och försäkringshandläggare på landstinget.

DET FINNS NÅGRA saker i e-tjänsten som Per-Olof Adolfsson och kollegan Lisbeth Ottosson tycker skulle kunna bli ännu lite bättre.

– Det vore väldigt bra om det fanns en ruta för ”övriga synpunkter” i e-tjänsten. Det finns alltid lite tveksamma fall där man behöver lägga till någon typ av information. Då behöver vi ringa till AFA Försäkring. Det vore enklare att kunna lämna den informationen på ett annat sätt, säger Lisbeth Ottosson.

Andra små förbättringsområden de ser är att de själva skulle kunna göra hela anmälan i vissa fall och att de anställda inte ska kunna göra

”

Vi ska försöka hitta de sista procenten, för det finns alltid de som missar att ansöka.

Lisbeth Ottosson, pensions- och försäkringshandläggare

FOTO: JOHAN GUNSEUS

Västerbotten, med Per-Olof Adolfsson, Maria Tykosson, enhetschef, och Lisbeth Ottosson i spetsen, är för andra året i rad digitalast i Sverige.

en anmälan gällande sjukförsäkringen om de inte varit sjukskrivna i 90 dagar. Som det är i dag gör vissa sin anmälan för tidigt, vilket leder till onödig administration för löneavdelningen.

VÄSTERBOTTENS STORA fokus under detta år är att se till att ännu fler

94

procent av alla försäkringsärenden hanteras digitalt i Västerbottens läns landsting.

av deras anställda använder sina kollektivavtalade försäkringar.

– Vi ska försöka hitta de sista procenten, för det finns alltid de som missar att ansöka. Chefer och arbetsledare är viktiga när det gäller dem som är sjukskrivna eller föräldralediga, säger Lisbeth Ottosson. ●

När Åsele kommun bestämde sig för att bli digitala gick det fort, enligt Ann-Catrin Jonsson.

Åsele gick från 0 till 97 procent

Norrlandskommunen har tagit snabba kliv framåt. Nu är de nästan helt digitala.

FÖR BARA NÅGRA ÅR sedan använde Åsele kommun endast pappersblanketter när deras anställda skulle anmäla till AFA Försäkring. Nu är de en av de allra mest digitala kommunerna.

– Vi tog ett beslut att gå över till digital anmälan. Det gick väldigt smidigt. Vi har informerat alla om att de ska anmäla på AFA Försäkrings hemsida, säger Ann-Catrin Jonsson, administrativ chef i Åsele kommun.

Vad innebär det här för er?

– Det sparar in väldigt mycket jobb för oss. Vi får ett meddelande

när den anställde har anmält. Då går vi bara in och bekräftar anställningen. Vi slipper all pappershantering.

Har det varit smidigt för de anställda då?

– Det är ingen som protesterar och om någon har problem kan vi hjälpa till. Det var kanske någon som använde pappersblankett förra året, det kan vara någon som saknar dator.

Vad skulle du säga att vinsten med detta är?

– Det beror på vilka rutiner man har haft tidigare. Vi fyllde i alla blanketter åt den anställde och skickade dem till personen i fråga som skrev under och skickade in. Det var mycket manuell hantering med det som vi nu slipper. ●

”
Det sparar in väldigt mycket jobb för oss.

Ann-Catrin Jonsson, administrativ chef

DIGITALAST 2016

Kommuner:

1. Storfors	100 %
2. Vara	99 %
3. Öckerö	98 %
4. Askersund	98 %
5. Arboga	98 %
6. Nordanstig	98 %
7. Åsele	97 %
8. Vännäs	97 %
9. Nykvarn	97 %
10. Lomma	97 %

Landsting:

1. Västerbotten	94 %
2. Halland	93 %
3. Skåne	91 %
4. Norrbotten	91 %
5. Gävleborg	91 %
6. Östergötland	89 %
7. Jämtland	89 %
8. Södermanland	89 %
9. Värmland	87 %
10. V. Götaland	85 %

Några av de mest digitala genom åren:

Surahammars – mest digitala kommunen 2013, 2014 och 2015.

Gävleborg – mest digitala landstinget 2014.

Västerbotten – mest digitala landstinget 2015.

AFA-försäkringarna – så här fungerar de!

Över fyra och en halv miljoner personer omfattas av försäkringarna. Men hur hänger allt ihop egentligen? Vi reder ut begreppen kring försäkringarna och i vilket läge du som arbetsgivare ska vända dig till vem.

TEXTER: PER CORNELL

KOLLEKTIVAVTALADE försäkringar är en av de vanligaste anställningsförmånerna i Sverige. Mer än fyra och en halv miljon människor är i dag försäkrade hos AFA Försäkring genom kollektivavtal och omfattas av minst en av de olika försäkringarna.

Alla anställda omfattas på lika villkor och utan hälsoprövning. Kollektivavtalade försäkringar kompletterar de lagstadgade försäkringarna och ger en extra ekonomisk trygghet vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet.

En kollektivavtalad försäkring bestäms i en överenskommelse mellan parter på den svenska arbetsmarknaden – exempelvis Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

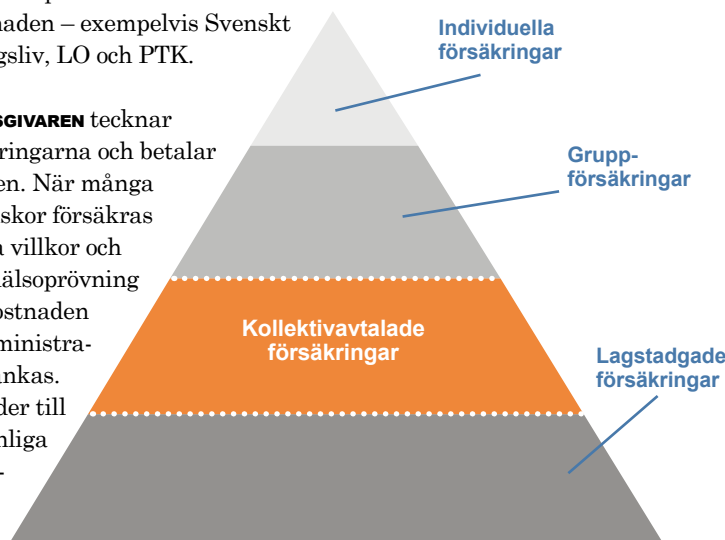
ARBETSGIVAREN tecknar försäkringarna och betalar premien. När många människor försäkras på lika villkor och utan hälsoprövning kan kostnaden för administration sänkas. Det leder till förmånliga försäkringsavtal

med låga premier. Men även arbetsgivare utan kollektivavtal kan teckna försäkringar för sina anställda.

ATT VARA ANSTÄLLD hos en arbetsgivare som har kollektivavtal eller har tecknat försäkring räcker för att de kollektivavtalade försäkringarna ska gälla.

Man behöver inte vara medlem i en facklig organisation för att omfattas av försäkringen.

Den som är medlem i en facklig organisation men arbetar hos en arbetsgivare som inte har kollektivavtal eller har tecknat försäkring omfattas inte av försäkringarna. ●

Fora: Innan något händer

- 1 Teckna försäkringsavtal hos Fora
- 2 Betala premier (årligen)
- 3 Rapportera löner

Innan
något
hänt

Teckna försäkringen hos Fora...

Det är till Fora som arbetsgivarna vänder sig för att teckna försäkringarna, betala in premier och rapportera löner.

Fora är ett servicebolag som administrerar de kollektivavtalade försäkringarna och avgifterna på arbetsmarknaden.

Varje år ser de till att de drygt 15 miljarder kronor i premier och avgifter som de 214 000 företagen betalat in går till ett 40-tal försäkringsbolag, stiftelser och fonder, däribland AFA Försäkring. Utöver AFA-försäkringarna

sköter de även pensionsval och information för Avtalspension SAF-LO.

Det är hos Fora arbetsgivaren tecknar de kollektivavtalade försäkringarna. Kostnaden baseras på de löneuppgifter som arbetsgivaren lämnar för sina anställda varje år. Uppgifterna behövs för att beräkna försäkrings- och pensionspremier.

Foras uppdragsgivare är LO och Svenskt Näringsliv samt deras medlemsorganisationer.

Fora ägs av Svenskt Näringsliv och LO. ●

När
något
hänt

... så betalar AFA Försäkring ut ersättningen

När något har hänt är det AFA Försäkring som den anställde eller arbetsgivaren kontaktar. Det är de som tar hand om anmälingen och utreder om det ska betalas ut någon ersättning.

Det är AFA Försäkring som den anställde ska anmäla sitt ärende till. Arbetsgivaren kan hjälpa till genom att informera de anställda om de förmåner de har. Arbetsgivaren kan anmäla föräldraledighet och sjukdom för sina anställ-

da inom LO-kollektivet via våra e-tjänster. Genom att ansluta sig till AFA Försäkrings e-tjänster går processen smidigare och medarbetarna kan få ersättning snabbare. Dessutom får man en bra överblick över ärendena.

AFA Försäkring ägs av arbetsmarknadens parter, Svenskt Näringsliv, LO och PTK, och försäkrar mer än fyra och en halv miljon människor. Försäkringarna gäller vid sjukdom, arbets-skada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. ●

FOTO: TT NYHETSBYRÅN

AFA Försäkring: När något har hänt

- 1 Informera om försäkringarna
- 2 Bekräfta anställning
- 3 Kontakta vid frågor om försäkringarna

Använd AFA Försäkrings e-tjänster

- Det går fortare för den anställde att få sin ersättning.
- Det blir mindre administration med e-tjänsterna.
- Förra året anmälades 79 % av alla ärenden digitalt.

Pensionsavsättning på köpet

FOTO: SHUTTERSTOCK

SÅ HÄR MYCKET KAN ETT ÅRS FÖRÄLDRALEDIGHET GE

Alder: 30 år
Månadslön: 28 000 kr
Föräldraledig: i 390 dagar
Pensionsavsättning: 4,5 %
Pensionsålder: 65 år
Årlig avkastning: 2 %

RESULTAT:
Pensionsavsättning: ca 16 000 kr
Kapital vid 65-årsdagen: 32 000 kr

SÅ FUNKAR PREMIE-BEFRIELSEFÖRSÄKRING

- **Betalar in din pensionspremie under tiden du får sjukpenning, sjuk-, aktivitetsersättning, arbetskadellivränta samt föräldrapenning och graviditetspenning.**
- **Gäller dig som är privat eller kooperativt anställd arbetare, eller företagare som tecknat egen försäkring.**

Vid föräldraledighet betalar företaget inte premien till pensionen åt de anställda – men det gör AFA Försäkring.

Den minst kända av kollektivavtalets försäkringar hittar ändå sina mottagare. Det beror på att AFA Försäkring har automatiserat processen.

TEXT: PER CORNELL

ATT PENSIONSFRÅGAN kan vara komplicerad för många arbetstagare är välkänt. Bara en sådan sak som att arbetsgivaren betalar in tjänstepension på de arbetsplatser där det finns kollektivavtal känner inte alla till. Och även om man känner till det är det inte säkert att man vet vad som händer med tjänstepensionsavsättningarna vid sjukdom eller föräldraledighet.

– Under sjukdom eller föräldraledighet betalar arbetsgivaren inte in tjänstepension. Det är därför vår Premiefrielseförsäkring finns, säger Oskar Åhlund, chef för Sjuk/liv på AFA Försäkring.

”
Den försäkrade behöver inte göra något, det sker automatiskt.

Oskar Åhlund

För att så många som möjligt ska få sin ersättning för utebliven tjänstepensionsavsättning har AFA Försäkring skapat ett system där privat eller kooperativt anställda arbetare som begär ersättning för arbetsskada, sjukdom eller föräldraledighet automatiskt får ersättning även från Premiefrielseförsäkringen.

– Den försäkrade behöver inte göra något, det sker automatiskt. Men jag tycker att arbetsgivaren ska vara noga med att informera om detta ändå. Det är viktigt att känna till.

Innebär detta att alla får sin avsättning från Premiefrielseförsäkringen?

– Nej, för det är ju inte alla som anmäler till oss när de är sjuka, föräldralediga eller har råkat ut för en arbetsskada. De riskerar att också missa tjänstepensionsavsättningen.

Vad kan det betyda för pensionen?

– Säg att man är föräldraledig i tolv månader och har en lön på 28000 kronor. Då ersätter Premiefrielseförsäkringen tjänstepension för cirka 16 000 kronor som det sedan ska räknas avkastning på. Då handlar det uppskattningsvis om en summa som är värd runt 32000 kronor.

Vad ska arbetsgivaren göra?

– De bör betona vikten av den fantastiska förmån deras anställda har genom kollektivavtalet och vad de anställda behöver göra själva för att inte missa sina förmåner. Att anmäla till oss är inte bara viktigt i stunden, det påverkar även framtida pension.

Varför är det viktigt för AFA Försäkring att fler får ersättning?

– Vi vill att alla som har rätt till ersättning ska få det. Det är målet med allt vi gör. ●

Nästa nummer kommer i juni 2017. Tipsa gärna redaktionen på mejladressen tryggpajobbet@afaforsakring.se AFA Försäkring, Klara Södra Kyrkogata 18, 106 27 Stockholm

Prenumerera på nyhetsbrevet Trygg på jobbet afaforsakring.se/tryggpajobbet